

Kortlægning af musiktilbud i fritiden for børn og unge i København

16-12-2013

Baggrund

Kultur- og fritidsborgmester Pia Allerslev og tidligere børne- og ungdomsborgmester Anne Vang besluttede i 2013 - i forlængelse af en drøftelse i Københavns Musikudvalg - at kortlægge musikundervisningen i Københavns Kommune. På baggrund af kortlægningen ønskede borgmestrene at drøfte, hvordan man fremadrettet kan skabe rammer for mere musikundervisning i Københavns Kommune.

Sagsnr.
2013-0184566

Dokumentnr.
2013-0184566-56

Den nye folkeskolereform aktualiserer yderligere undersøgelsen af musikskoleundervisningen i Københavns Kommune. Målsætningerne for den københavnske folkeskole er dels givet i de såkaldte pejlemærker, som Borgerrepræsentationen har vedtaget, og i de nationale mål for reformen af folkeskolen. Begge steder anføres, at alle elever skal blive så dygtige, som de kan, og at elevernes sociale baggrund skal have mindre betydning for deres faglige resultater.

Kortlægningen er foregået i en arbejdsgruppe med repræsentanter fra Københavns Musikudvalg, Københavns Musikskole, Børne- og Ungdomsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen.

Den offentlige musikundervisning i Københavns Kommune

Den kommunale musikskole er bundet af statslige regler, som er fastsat i *Bekendtgørelse om lov om musik* (musikloven). Musikloven fastslår, at musikskoler har til formål, at udvikle og fremme elevernes evner og kundskaber gennem sine undervisningstilbud samt i øvrigt at virke til fremme af det lokale musikmiljø.

Københavns Kommunes Musikskole

Musikloven fastsætter, at der ved en musikskole forstås en skole, der tilbyder undervisning i musik til børn og unge og som kan tilbyde musikundervisning til voksne. Musikskolen i København har sit hovedsæde på Vesterbro, men har underafdelinger lokalt på 10 skoler. Musikskoletilbuddene i København er defineret ved aldersgruppen 0 – 25 årige. Hovedfokus for undersøgelsen er Københavns Kommunes Musikskole.

Københavns Kommunes Musikskole har 1.249 elever, heraf 812 instrumental elever. Herudover har Musikskolen på den synlige venteliste 852 elever, fordelt med 673 elever på venteliste til soloundervisning og 179 til holdundervisning.

Med budget 2013 vedtog Børne- og Ungdomsudvalget en fripladsordning for Musikskolens elever med en samlet pulje på kr. 300.000, svarende til ca. 10

**Sekretariat &
Kommunikation**

Rådhuset
1599 København V
1599 København V

E-mail
nbugge@kff.kk.dk

EAN nummer
5798009780515

www.kk.dk

% af den samlede forældrebetaling. Fripladsgrænsen følger den almindelige grænse for fripladser i dagtilbud med en maksimal husstandsindkomst på kr. 156.300.

Sankt Annæ Gymnasium

Københavns Kommune har desuden sangskolen Sankt Annæ Gymnasium, som består af såvel grundskole som gymnasium. Skolen har særlige ressourcer til sang. Skolen har intet skoledistrikt, men optager elever fra hele kommunen med start i 3.klasse. Skolen optager hvert år 84 elever, hvilket svarer til en sjettedel af ansøgerne.

180 af Sankt Annæ Gymnasiums elever går derudover i den lokale afdeling af den kommunale musikskole. Og til denne lokale afdeling af den kommunale musikskole var der i september 2013 herudover 85 elever på ventelisten.

Samspillet med Folkeskolereformen

Folkeskolereformen lægger op til og kræver, at folkeskolerne i højere grad skal åbne sig for det omgivende samfund. Skolerne skal åbne sig for en større inddragelse af det lokale idræts-, kultur- og foreningsliv i skolen, ved at kommunerne forpligtes til at sikre et samarbejde.

Folkeskolerne og de kommunale musik-, kunst- og kulturskoler er i den nye folkeskolereform forpligtet til at sikre et gensidigt samarbejde. Det er op til de enkelte skoleledelser at beslutte, hvordan disse samarbejder skal udmøntes i praksis.

Børne- og Ungdomsforvaltningen vil i perioden frem mod budget 2015 gennemføre en analyse af, hvordan tre kommunale tilbud, herunder Musikskolen kan bidrage yderligere til at realisere folkeskolereformens intentioner om den åbne skole. Analysen vil vurdere kapaciteten i dag og på baggrund af analysen vil der blive fremlagt et eventuelt ønske til budget 2015 om udvidelse

Børne- og Kulturchefforeningen, Skolelederforeningen og Danske Musik - og Kulturskoleledere (DMKL) har til samtlige af landets borgmestre fremsendt anbefalinger til, hvordan samarbejdet mellem musik- og kulturskolerne og folkeskolerne sikres lokalt, ligesom foreningerne har fremsendt beskrivelse af otte varierede eksempler på sådanne samarbejder. Anbefalingerne og eksemplerne ses i bilag 1 og 2.

Øvrige udbydere af musikundervisningstilbud i København

Musikundervisningen til de 0 – 25-årige i København tilbydes ikke alene af Københavns Kommunes Musikskole. Blandt de øvrige udbydere af musikskoleundervisning findes også en række andre aktører. Der er derfor indhentet nøgletal fra de største eller væsentligste øvrige udbydere.

Medlemmerne af arbejdsgruppen har i samarbejde udpeget de øvrige udbydere af musikundervisning, som kan bidrage til undersøgelsen for at give

et mere korrekt billede af det samlede udbud af musikundervisningen i København. Det har desværre ikke været muligt, at få tal fra alle private udbydere¹. På den baggrund er der medtaget tal for Det lille musikhus, Børnekulturhuset Amar, Spillebillen, Sankt Petri kor, Rytmisk Center, Institut Sankt Joseph, Bording Kulturforening, Zahles Gymnasium, Den lille musikskole og Henrik Goldschmidts musikskole som fremgår af bilag 4. De forskellige private udbydere har forskellige fokus.

Disse øvrige udbydere af musikundervisning har i alt ca. 2.900 elever. Heraf udgør gruppen mellem 0 – 9 år ca. 2.500. Hertil er det værd at bemærke, at Spillebillen og Det lille musikhus alene tegner sig for 1.300 af eleverne. Til sammenligning har Københavns Kommunes Musikskole 1.249 elever, heraf 812 instrumental elever. Spillebillen og Det lille musikhus modtager ikke offentligt tilskud og undervisningen er organiseret udelukkende i holdundervisning.

Instrumentalundervisning er dyrere pr. elev end ved holdundervisning.

3 ud af de i alt 10 institutioner, der har svaret, modtager kommunalt tilskud. Det gennemsnitlige elevtilskud pr. elev er 158,10 kr. pr. elev.

Flertallet af de private musiktilbud - som fremgår af oversigten - er private musikskoler på privatskoler, hvor de primære brugere er elever fra de skoler, de går på, eksempelvis Zahles Gymnasium.

Fakta om Musikskolen

Fakta for Københavns Kommune pr. 1. januar 2012

Der bor i alt 549.050 mennesker i Københavns Kommune. Heraf udgør aldersgruppen 0 – 25 år 166.117 og heraf er aldersgruppen på 0 – 9 år på 62.678 personer. Musikskolen har 1.249 cpr.-elever. Derudover deltager 672 folkeskoleelever i 24 klasseprojekter, 168 børnehaveklasseelever i kompagnonundervisning i skoletiden, samt 72 daginstitutionsbørn – ingen af disse er cpr.-registreret.

Den synlige venteliste til Musikskolen er 852 elever, fordelt med 673 elever på venteliste til soloundervisning og 179 til holdundervisning. Sammenholdt med opgørelsen over tilgængelighed til Musikskolens tilbud, vil det være forventeligt, at antallet af ventelistelever vil vokse i takt med en øget tilgængelighed. Tilsvarende er der ca. 75 folkeskoleklasser på venteliste til klasseprojekter, hvilket betyder, at 1/3 af ansøgerne til klasseprojekterne imødekommes. Et klasseprojekt indeholder 12 lektioner.

Københavns Kommunes Musikskole modtager et kommunalt tilskud på i alt 11,8 mio. kr., hvilket svarer til et tilskud på ca. 71 kr. pr. indbygger i aldersgruppen 0 - 25 år. Derudover modtager Musikskolen et statsligt tilskud på 1,5 mio. kr. og opkræver en forældre/deltagerbetaling på 3,4 mio. kr.

---

¹ Tivoligadens musikskole og DR pigekestens korskole er ikke medtaget i undersøgelsen.

Statens samlede tilskud til musikskoler i hele landet er 85 mio. kr. årligt. Hvis kommunens tilskud til musikskolen øges, øges andelen af statens tilskud. Københavns Kommune modtager i de fleste andre sammenhænge omkring en tiendedel af statstilskuddet, fx bloktilskud.

Den geografiske fordeling

Fordelingen af hvor eleverne ved Københavns Kommunes Musikskole bor, fremgår af bilag 3. Af bilaget fremgår, at den procentvise andel af musikskoleelever af befolkningen mellem 0 og 25 år varierer fra 0,3 % på Nørrebro til 0,9 % på Vesterbro/Kgs Enghave. I alle bydele er det således under 1 % af børn og unge, der går til undervisning i Musikskolen.

Der er som nævnt 11 afdelinger af Musikskolen i København - hovedsædet i den Brune Kødby på Vesterbro og underafdelinger lokalt på 10 skoler. Som det fremgår af bilag 3, er der en overrepræsentation i musikskolen af elever, der modtager undervisning af Musikskolen på egen skole. Således er gennemsnittet for disse skoler 45,1 elever med Korsager Skole (16) som det laveste og Sankt Annæ Gymnasium (182) som det højeste, hvilket i øvrigt afspejler antallet af tilbud på den enkelte skole.

For de skoler, der ligger relativt tæt på Musikskolen på Vesterbro ses et gennemsnit på 20,3 elever, mens udvalgte skoler i fortrinsvis ressourcestærke områder har et gennemsnit på 13,1. For de resterende skoler gælder, at deltagelsen er meget lav med et gennemsnit på 7,1 elever pr. skole. Tilgængeligheden og nærheden har således betydning for deltagelsen.

Københavns Kommune sammenlignet med 6-byerne

Det kommunale tilskud pr. borgere fra 0 - 25 år fremgår af tabel 1. Tallene for Københavns Kommunes Musikskole er vist sammen med de tilsvarende tal for 6-byerne; Esbjerg, Odense, Randers, Aalborg og Århus. Københavns tilskud pr. barn/ung er således klart det laveste, og mere end 4,5 gange mindre end Esbjerg som giver det største tilskud pr. barn/ung.

Tabel 1

Musikskole	Det kommunale tilskud pr. borger mellem 0-25 år
Esbjerg Kulturskole*	344,78*
Københavns Kommunes Musikskole	71,04
Odense Musikskole	111,90
Randers Musikskole	199,22
Aalborg Kulturskole*	308,96*
Århus Musikskole	103,70

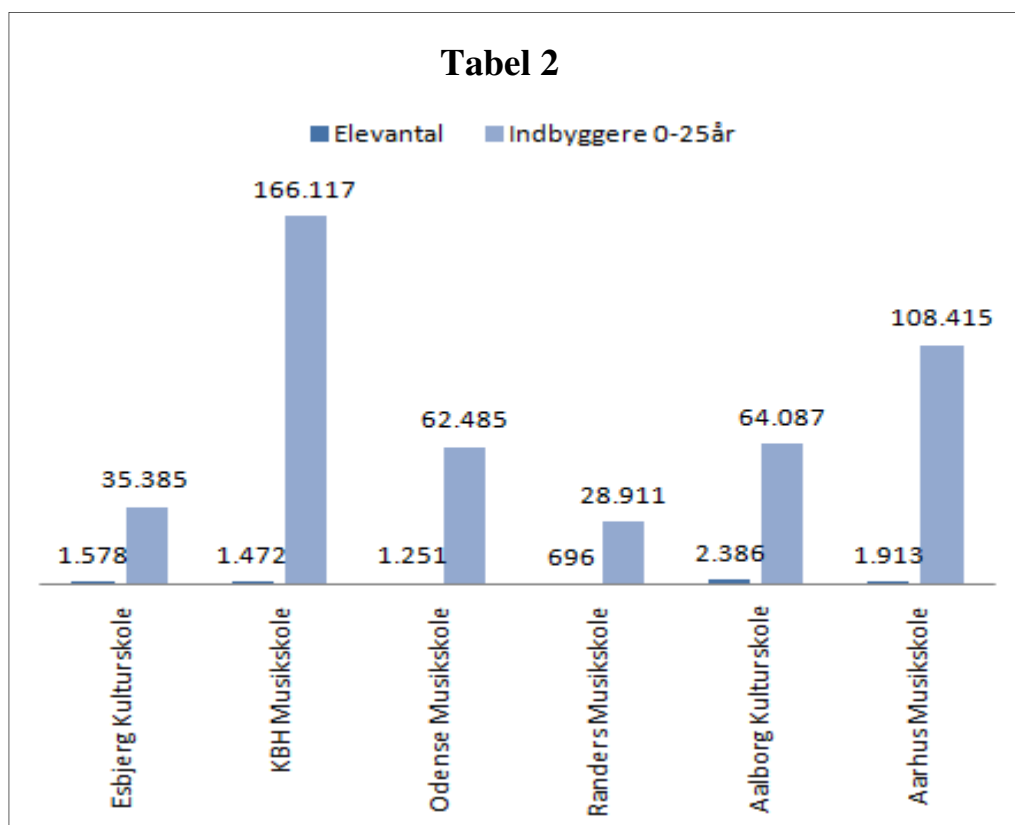
*Tallene er beregnet udelukkende ud fra den del af kulturskolen der har med musikskoleundervisningen at gøre, og er derfor sammenlignelige med de øvrige musikskoler.

Det gennemsnitlige kommunaltilskud pr. barn/ung er på 353,8 kr.

I tabel 2 ses forskellen på antal musikelever i 6-byerne og antal indbyggere mellem 0-25 år. Det fremgår af tabel 2, at der i alle 6-byerne er stor forskel mellem antallet af indbyggere mellem 0 og 25 år og antal musikskoleelever, men at forskellen er markant størst i København.

Af tabel 2 fremgår det, at:

- I Esbjerg kommune går 4,4 % af indbyggerne mellem 0-25 år på Esbjerg Kulturskole.
- I Aalborg kommune går 3,7 % af indbyggerne mellem 0-25 år på Aalborg Kulturskole.
- I Randers kommune går 2,4 % af indbyggerne mellem 0-25 år på Randers Musikskole.
- I Odense kommune går 2 % af indbyggerne mellem 0-25 år på Odense Musikskole.
- I Aarhus kommune går 1,7 % af indbyggerne mellem 0-25 år på Aarhus Musikskole.
- I Københavns kommune går 0,8 % af indbyggerne mellem 0-25 år på Københavns Musikskole.

Københavns kommune sammenlignet med omegnskommunerne

I tabel 3, er tilskuddet pr. barn/ung sammenlignet med omegnskommunerne Albertslund, Hvidovre, Tårnby, Dragør, Gentofte og Frederiksberg (musikhøjskolen). Tabel 3 tegner et billede af, at Københavns Kommunes Musikskole - sammenlignet med omegnskommunerne - modtager det laveste tilskud pr. barn/ung. Forskellen mellem København og det næstlaveste tilskud er på 153 kr.

Tabel 3

Musikskole	Kommunalt tilskud pr 0-25år
Albertslund Musikskole	598,10
Hvidovre kommunale Musikskole	427,37
Tårnby Kommunes Musikskole	387,22
Dragør Musik- og Kulturskole *	366,81
Gentofte Musikskole	231,10
Musikhøjskolen (Frederiksberg)	224,34
Københavns Kommunes Musikskole	71,04

*Tallene er beregnet udelukkende ud fra den del af kulturskolen der har med musikskoleundervisningen at gøre, og er derfor sammenlignelige med de øvrige musikskoler.

Konklusion

Analysen af de data, der er indsamlet, viser at Københavns Kommunes Musikskole ligger lavere end alle andre kommuner i landet, målt på to afgørende parametre:

- Kommunalt tilskud pr. barn/ung i aldersgruppen 0-25 år. Tilskuddet er på 71,04 kr.
- Andel elever pr. indbygger i aldersgruppen 0 til 25 år. Kun 0,8 % af de 0-25 årige indbyggere i Københavns Kommune går på Københavns Kommunes Musikskole

Analysen viser, at fysisk nærhed og tilgængelighed har stor betydning for deltagelse. Analysen peger på, at dette også gør sig gældende i mindre ressourcestærke områder.

Der er 57 almene folkeskoler i Københavns Kommune, og det er yderst tvivlsomt om Københavns Kommune med den nuværende kapacitet på musikområdet vil være i stand til, at indfri lovens krav om et gensidigt og forpligtende samarbejde mellem offentlige musikskoler og folkeskolerne.

Udarbejdet af en arbejdsgruppe med repræsentanter for Kultur- og Fritidsforvaltningen, Børne- og Ungdomsforvaltningen og Københavns Musikudvalg.

Fra

**Børne- og kulturchefforeningen,
Skolelederforeningen og
Danske Musik- og kulturskoleledere**

Aalborg, 24. september 2013

Til

Borgmestre, politiske fagudvalg og forvaltningschefer

Arbejdet med at udfolde den forestående reform af folkeskolen er nu startet op i alle landets kommuner med henblik på igangsætning og implementering fra skoleåret 2014/2015.

Samlet betyder dette, at folkeskole og musik- og kulturskolerne nu lovmæssigt forpligtes til et gensidigt samarbejde, og at kommunalbestyrelsen skal fastsætte mål og rammer for dette samarbejde.

Mange steder i landet har der på forskellig vis været tradition for samarbejde mellem de to kommunale skoleformer, og der er opdyrket mange gode erfaringer og modeller, der kan være til inspiration.

Den længere skoledag vil blive en udfordring for de kommunale musik- og kulturskoler og deres mere end 110.000 elever. Eksempelvis gik 50 procent af musik- og kulturskolernes elever i skoleåret 2012/2013 til undervisning i tidsrummet kl. 12.00 – 15.00.

En særlig problematik knytter sig til musik- og kulturskolernes brugerbetaling, der udgør op til 33 procent af det økonomiske grundlag for musik- og kulturskolernes drift. Især for elever i indskolingen vil en længere skoledag kunne få betydning for, at de yngste elever fortsat har reel adgang og mulighed for at deltage i musik- og kulturskoletilbud.

Men folkeskolereformen er også en unik mulighed for, at langt flere børn får glæde af musik- og kulturskolernes aktiviteter og undervisning, idet der med reformen lægges op til, at et relativt bredt felt af forskellige ressourcer og kompetencer skal inddrages i skoledagen.

Det er vores opfattelse, at musik- og kulturskolerne i den forbindelse udgør en særlig relevant og operationel ressource for kommunerne, fordi de som kommunale, pædagogisk og fagligt funderede professionelle undervisningsinstitutioner kan bringes i spil i børnenes skoledag på et meningsfyldt og omfangsrigt niveau.

I den forbindelse vil det blive et tema, at udvikle driftsmæssige og økonomisk bæredygtige modeller. Musik- og kulturskolernes 'forretningsmodel' betyder, at elevbetalingen udgør en delvis forudsætning for aktivitetsniveauet: det økonomiske grundlag for musik- og kulturskolernes drift er baseret på en deltagerbetaling på op til 33 procent af lønudgiften til undervisning. Omvendt er de 67 procent af lønudgiften en allerede eksisterende kommunal ressource, hvilket betyder, at understøttende undervisning via eksisterende musik- og kulturskoleressourcer reelt kan iværksættes for under halvdelen af udgiften til 'nye' lærertimer.

Allokering af ressourcer fra den understøttende undervisning til erstatning for brugerbetalingen i musik og kulturskolen kan være vejen til en økonomisk bæredygtig model.

De tre foreninger af kommunale ledere på undervisningsområdet, Børne- og kulturchefforeningen, Skolelederforeningen og Danske Musik- og kulturskoleledere, opfordrer derfor til, at mulighederne i det gensidigt forpligtende samarbejde mellem folkeskole og musik- og kulturskole får et særligt fokus i arbejdet med implementering af folkeskolereformen.

Børne- og kulturchefforeningen, Skolelederforeningen og Danske Musik- og kulturskoleledere anbefaler:

- At folkeskolerne og musik- og kulturskolerne ses som en samlet kommunal ressource med kompetencer til opfyldelse af skolens formål.
- At der lokalt fastlægges konkrete mål, rammer og modeller for samarbejdet mellem de to kommunale institutioner, folkeskole og musik- eller kulturskole.
- At musik- og kulturskolernes aktiviteter, fag og undervisning indgår som en del af den understøttende undervisning, og at en del af den understøttende undervisning udmøntes i samarbejde med musik- og kulturskolerne.
- At de 45 minutters bevægelse om dagen, der er et centralt punkt i reformen, med fordel kan tilrettelægges i samarbejde med musik- og kulturskolerne, der har bred erfaring med musik og bevægelse som integrerede størrelser (sang, spil og bevægelse).
- At mulighederne for at inddrage musik- og kulturskolernes lærere som undervisere i den obligatoriske undervisning (f.eks. musik, billedkunst og drama) udnyttes.
- At mulighederne for at udbyde valgfag i samarbejde med den lokale musik- eller kulturskole udnyttes.
- At der i tilrettelæggelsen af skoledagen lokalt og i dialog mellem skoleledelser, skolebestyrelser og musik- og kulturskole findes løsninger og modeller for, at elever kan deltage i musik- og kulturskolens almindelige undervisning med brugerbetaling i en sammenhængende skoledag.
- At der efter lokal beslutning og i samarbejde med musik- eller kulturskolen fortsat arbejdes med at udvikle folkeskoler med særlige profiler inden for musik- og kulturskolernes fagrække.
- At der fastlægges regler og modeller, der muliggør og tilgodeser særligt talentfulde og dedikerede elevers deltagelse i musik- og kulturskolens undervisning, som en del af den hele skoledag. Dette i lighed med arbejdet med eliteklasser i idræt.

Vedlagt dette brev er otte eksempler på samarbejder mellem folkeskoler og kommunale musik- og kulturskoler til inspiration.

I den forbindelse opfordrer vi til, at I inddrager musik- og kulturskolelederen i jeres kommunes arbejde med folkeskolereformen, og at I sikrer dialogen mellem på den ene side folkeskolens ledelser og musik- og kulturskolens ledelse, så folkeskolereformens oplæg til lokale løsninger og modeller kan udfoldes ud fra den enkelte folkeskoles behov og musik- og kulturskolens muligheder.

Med venlig hilsen

For Børne- og kulturchefforeningen

Eik Møller

For Skolelederforeningen

Anders Balle

For Danske Musik- og

kulturskoleledere

Jan Jacobsen

Otte eksempler på samarbejde mellem musik- og kulturskolerne og folkeskolen

Musik- og kulturskoler – lovens definition

De kommunale musik- og kulturskoler er undervisningsinstitutioner, der udover den kommunale finansiering også oppebærer statsrefusion i henhold til 'Bekendtgørelse om musikskoler' kap. 3 samt i henhold til 'Musikloven' kapitel 2a paragraf 3c. Der findes én sådan undervisningsinstitution i hver kommune, typisk under navnet musikskole, kulturskole eller musisk skole.

Musik- og kulturskolernes bidrag til børns læring og folkeskolens formål

Den kommunale ressource og kompetence, som musik- og kulturskolerne repræsenterer, kan dels styrke og udfolde reformens intentioner om at bibringe eleverne almene, sociale og læringsbefordrende kompetencer (understøttende undervisning) og dels konkret styrke folkeskolens undervisning i de musiske fag.

Musik, billedkunst og drama, der er kernefag for musik- og kulturskolerne, har ikke alene stor betydning for, at kunst og kultur kan gavne og glæde såvel i bredden som i højden. Fagene knytter i højeste grad også an til vidensamfundets stigende behov for kreative og innovative kompetencer. Både i kraft af deres egenverdi og i kraft af den veldokumenterede styrkelse af indlæringen generelt, som følger med barnets musiske udvikling.

En udvikling af folkeskolen som et lokalt kulturcenter kræver styrkelse af disse fag.

Indholdsfortegnelse

Otte eksempler på samarbejde

Horsens kommune:

Musik til alle,

Horsens Byskole (nylig sammenlægning af Slots-, Midtby- og Søndermarksskolen) og Langemarksskolen. Side 3.

Herning kommune:

Yamaha blæserklasser, Gjellerupskolen. Side 4.

Obligatorisk undervisning i violin, Brændgårdsskolen. Side 4.

Holstebro kommune:

Musikklasser, Sønderlandskolen. Side 5.

Helsingør kommune:

Skolen i Bymidten. Ny skole bygges med integreret musikskole. Side 5.

2

Rudersdal kommune:

Kompagnonundervisning i 0.klasse med opfølgning i 1. og 2.kl. Side 6.
Alle 12 skoler i kommunen.

Aalborg Kommune:

Kombinationsansatte folkeskolelærere. Side 6.

Skanderborg Kommune:

Inklusion via El Sistema. Niels Ebbesen Skolen og dagtilbud. Side 7.

Horsens Musikskole

Musik til alle

Horsens Byskole og Langemarks skolen. Skolerne betaler.

Musik til alle koster de deltagende skoler samlet 1.1 mio. om året. Horsens Byråd støtter tanken, men har ikke bidraget med ekstra midler. Det betyder, at skolerne må skære på andre tilbud, men man har valgt nu på 11. år at fastholde ordningen.

Musik til alle løfter samarbejdsklima på skolerne, giver profil og stolthed til skolerne, måske ikke mindst de skoler, der er socialt udfordrede. PR-værdien af at have skoleorkester med til koncert i Musikhuset i Århus er ikke ringe i den lokale presse. Daglig morgensang er blevet en selvfølge, og der synges igennem.

Medarbejdertrivsel er påvirket positivt: man kan være stolt af sin skole. Selv den matematiklærer, hvis fag har måttet betale til musikken, synes det er en god handel.

Undervisningen

- Kompagnonundervisning på 0. – 6. årgang: Musikpædagogen og musiklæreren samarbejder om den obligatoriske musikundervisning i 10 – 14 uger pr. skoleår.
- Musikprojekter på 0. – 5. årgang: Musikpædagogen samarbejder hvert år med klasselærere om et musikprojekt på 2 uger. Musikprojektet ender som regel udi en koncert eller en forestilling.
- Instrumentalundervisning i skoletiden: Instrumentallærere fra musikskolen underviser 3. klasseelever i blæseinstrumenter i skoletiden. Undervisningen er obligatorisk. Vælger eleverne at fortsætte med at spille, skal de også spille i skoleorkester.
- Kor, sammenspil, valgfag for 7. – 9. klasse og i OBS klasser: Musikpædagogen samarbejder med musiklærere, klasselærere eller en anden musikpædagog. Der undervises 1 gang om ugen.

Herning Musikskole

1) Yamaha blæserklasser

Gjellerupskolen, parcelhuskvarter. Resurser i orden blandt forældre. Musikskolen betaler: rokering af lærerkræfter plus fondsmidler.

YAMAHA blæserklasserne er et specialudviklet internationalt pædagogisk system til skoleklasser. Gjellerupskolen i Herning har som de første i landet en blæserklasse.

En hel 4. klasse bliver udstyret med blæserinstrumenter.

Undervisning dels ved klasselæreren, der også er musiklærer og aktiv musiker i andre sammenhænge, dels ved musikskolens lærere og musikere fra Ensemble Midt Vest. Klassen har en time mere i skole end andre 4. klasser.

Skoleleder Aase Nielsen, Gjellerupskolen:

”Blæserklassen er en berigelse. Jeg har lige vikarieret i klassen, og de spillede for mig og var så stolte af deres instrumenter. Og det er jo musik, de laver. Ikke bare trut. Jeg er imponeret over det, og det er efter bare et halvt år.”

4

2) Obligatorisk violinundervisning til alle børn i alle 0.-, 1.- og 2.-klasser

Brændgårdsskolen, kvarter med socialt boligbyggeri, 20 forskellige nationaliteter. Få resurser blandt forældre. Musikskolen og skolen betaler halvt hver.

Små hold på 3-4 elever ad gangen bliver taget ud af undervisningen en time en gang om ugen og får violinundervisning af musikskolelærer, der også koordinerer forløbet med klasselærerne.

Skoleleder Jonna Jensen, Brændgårdsskolen:

”Vi vil meget gerne have mere af det samme. Børnene lærer først og fremmest musik. Men de får også selvdisciplin, deres finmotorik bliver øvet, og de får øget selvværd. Det er alle pengene værd at se deres stolthed, når de store klapper ad dem, når de spiller til morgensamling i vores festsal. Senest har de spillet på Tekstilmuseet her i Herning, og så kommer deres forældre og bedsteforældre og bakker op. Mange af vores børn her ville ellers aldrig komme i nærheden af musikskolen.”

Holstebro Musikskole

Musikklasser

Sønderlandsskolen. Eneste skole med musikklasser i Danmark udover Sankt Annæ (også folkeskole) i København. Til sammenligning har Sverige over 70 af den type skoler. Musikskolen får et tilskud fra kommunen på 700.000 på årsbasis.

Minimum 120 minutters musik om ugen på skoleskemaet. Musikklaserne begyndte med den første 0. klasse i 2009 og dækker nu fra 0. til 4.klasse. Yderligere tilbud om betalt instrumentalundervisning umiddelbart efter skoletid.

Musikklaserne anvender blandt andet Colourstrings-systemet, der er baseret på sange, sanglege og violin. Colourstrings er oprindeligt udviklet på East Helsinki Music Institute - en skole i et ikke spor glamourøst kvarter - hvor Géza Szilvay med stor succes gennem mere end 30 år har udviklet metoden.

*Skoleinspektør Maria Braae,
Sønderlandsskolen:*

"Man er lige, når man synger. Man er koncentreret, man lærer udenad. Man er i et forpligtende fællesskab. Skolen har ekstraudgifter. 12 klasser, der i 40 uger skal have 60 minutter ekstra om ugen. Det koster. Så der skal prioriteres, og det gør vi. Fordi vi tror på det."

Helsingør Musikskole

Skole i bymidten bygges med integreret musikskole

Arkitektkonkurrence afgjort i november 2012. Byggeplanen strækker sig frem til 2018.

Radikal nytænkning at musikskolen er med i nyt skolebyggeri. Musikskolen kommer til at spille central rolle med instrumentale musikklasser og integreret undervisning

Rudersdal Musikskole

Kompagnonundervisning i alle 0.-klasser

Alle kommunens 12 skoler.

Musikskolelærere og 0.-klasselærere underviser sammen i musik. Rudersdal har i alt 28 0.-klasser. I år er det 653 børn. Kommunen bidrager med ekstra 600.000 på årsplan.

Ordningen har eksisteret siden 2000. Først i Birkerød og Søllerød kommuner og siden i den sammenlagte Rudersdal kommune.

Forløbet følges op i 1.-kl og 2.-kl. med forældrebetalt musikskoleundervisning på skolen:

1.-kl.: musikskoleundervisning på skolen direkte efter skoletid. Hold på 12 børn har en time med to musikskolelærere: en lærer i musikalsk forskole (rytmik) og en instrumentallærer. I år deltager **206 børn**.

2.-kl.: karrusel med instrumenter: hold på ni børn har en time med tre musikskolelærere: musikalsk forskole, stryger og blæser. Deles i hold og kommer til alle tre lærere i løbet af timen. I år deltager **106 børn**.

Aalborg Kulturskole

6

Kombinationsansatte folkeskolelærere

Aalborg Kulturskole har som Danmarks største kulturskole en lang tradition for kombinationsansatte folkeskolelærere som underviser i Kulturskolen på især forskoleområdet (indskolingen).

De kombinationsansatte lærere er alle dygtige linjefagsuddannede musiklærere, der har en del af deres tjeneste i Kulturskolen, og der er indgået en lokal aftale herom med Danmarks Lærerforening.

Modellen med kombinationsansættelser er en væsentlig forudsætning for Aalborg Kulturskoles lokale forankring decentralt på de enkelte folkeskoler ('børnene kender læreren'). Modellen er med til at fastholde og udvikle kompetente faglærere på den enkelte folkeskole i den obligatoriske musikundervisning.

Skanderborg Kulturskole

Sistema Højvangen, inklusion

Involverede parter er: Projekt Højvangen, Niels Ebbesen Skolen, Dagtilbud Højvangen og Skanderborg Kulturskole .

Projektet startede i august 2012 og har sin base i boligkvarteret Højvangen i Skanderborg. .

I september 2013 inkluderes alle 1.-klasser på Niels Ebbesen Skolen i projektet.

El Systemas grundtanker (læs mere om El Sistema på side 8):

En pædagogisk filosofi , der benytter musikken som redskab til social og menneskelig udvikling - uden at give afkald på kunstnerisk kvalitet.

- Ser orkesteret som model for samfundet og platform for udvikling af samarbejdsformer samt mødested for interkulturel dialog
- Arbejder på at bryde negative sociale cirkler og dermed lade børnene finde nye livsvilkår
- Ser musikken som en væsentlig del af det at være et helt og sundt menneske og mener, at musikken bidrager til barnets læring, koncentrationsevne og samarbejdsevne
- Involverer hele barnets familie
- Inkluderer børn med funktionsnedsættelser
- Viser børnene, at de kan lykkes

El Sistema indhold:

- Forudsætter et tæt samarbejde mellem skole, dagtilbud og musik- eller kulturskole
- Benytter sig af frivillige medspillende mentorer/forbilleder og samarbejder med det professionelle musikliv
- Starter undervisningen så tidligt som muligt
- Benytter noder, gehørspil, komposition

- Benytter klassisk musik og folkemusik fra hele verden
- Ser gruppen som det vigtigste læringsmiljø og bruger bevægelse og sang til at udvikle musikaliteten
- Forudsætter kontinuitet og tid

“We think sometimes that poverty is only being hungry, naked and homeless. The poverty of being unwanted, unloved and uncared for is the greatest poverty. We must start in our own homes to remedy this kind of poverty.”

Mother Theresa

Om El Sistema

Omkring 1975 i Caracas, Venezuela, var der en visionær mand med en idé og en trang til at ændre verden. Hans navn var José Antonio Abreu, og hans ide var at skabe social udvikling med musik som værktøj og med orkestret som samfundsmode.

Abreu oplevede stor fattigdom, men den største fattigdom var efter hans mening oplevelsen af at være uønsket, uden værdi. Det ville han gøre noget ved.

Abreu startede El Sistema "systemet", som en nonprofit organisation, hvor børn fra fattige kvarterer fik et alternativ til stoffer, vold og håbløshed gennem musikken, gennem orkestret.

Fra sin spæde start er El Sistema vokset og vokset. I øjeblikket er der omkring 29 symfoniorkestre i Venezuela, og ca 370.000 børn deltager i Venezuela.

Som et resultat af El Sistema har Venezuela siden fostret et af verdens bedste symfoniorkestre, Simon Bolivar Youth Orchestra, og en af verdens bedste dirigenter, Gustavo Dudamel.

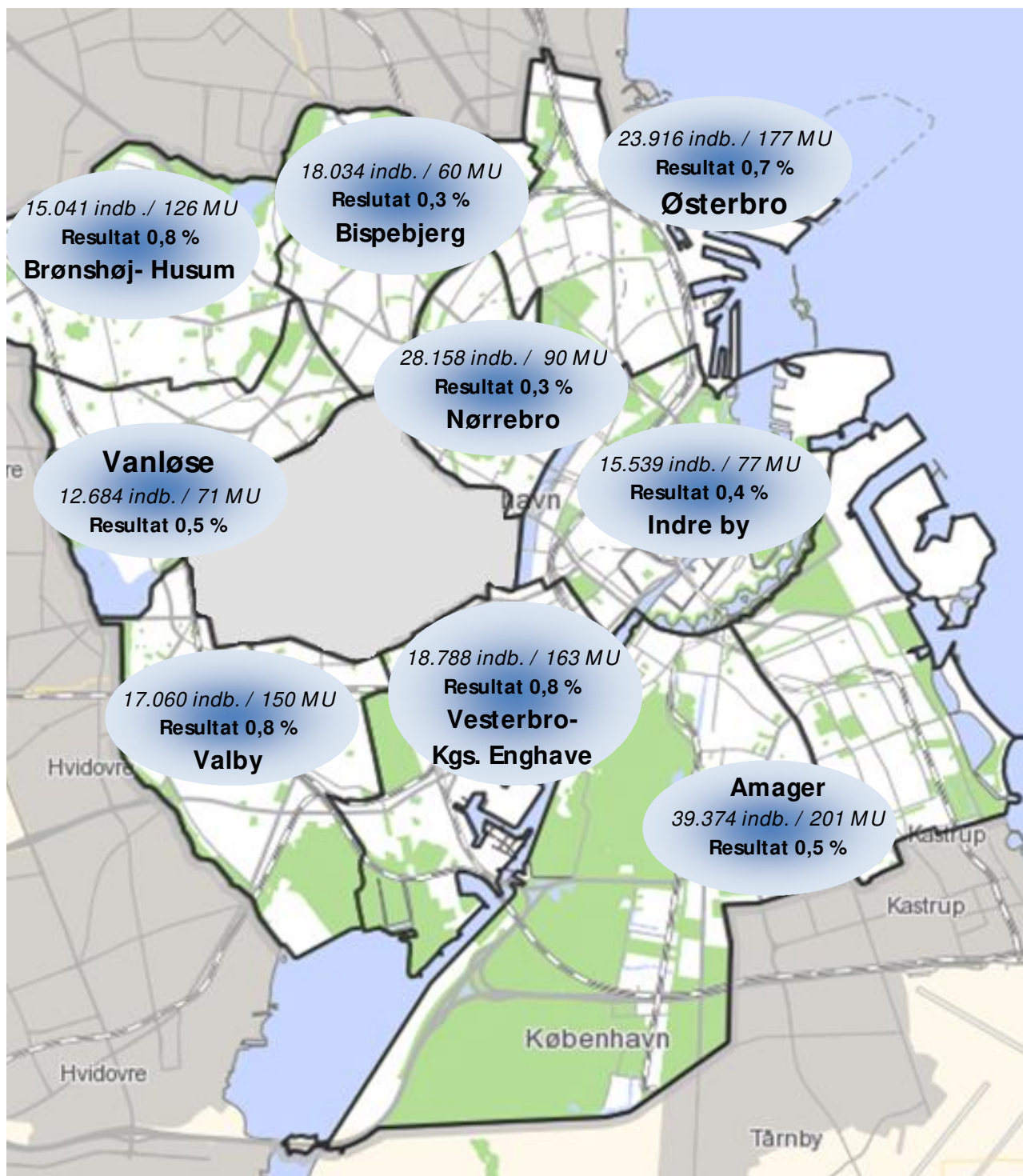
El Sistema i Danmark

El Sistema har bevist sit værd rundt omkring i verden. Der er startet El Sistema i USA, Skotland, England, Sverige, Italien, Schweiz.

Nu er det også kommet til Danmark, hvor der blandt flere kan nævnes projekter i Aarhus, Køge, Hjørring, Høje Tåstrup og Skanderborg.

Kort over fordelingen af musikskolens musikundervisningen i KBH

Indb. =indbyggere mellem 0 og 25 år.

MU = Antal indbyggere mellem 0 og 25 år der modtager musikundervisning fra Københavns Musikskole

Resultat = hvor mange procent der modtager musikundervisning ud fra indbyggerantallet

Musikskole	Kommune	0-9år	0-25år	Indbygger i alt	Kommunalt tilskud	Tilskud pr 0-25år	Tilskud fra andre fonde m.m.	Elevbetaling	Sæsonlængde	For og grundskole holdantal	For og grundskole elevantal	Instrumentalfag elevantal	Instrumentalfag venteliste	Øvrige fag elevantal
Det lille musikhus	København	500		549.050				250.000	44	96	500		0	
Spillebillen	København	800		549.050				640.000	40	80	800			
Det danske drengekor	Gentofte	21	42	73.360	Intet fast			71.400	40				0	
Sankt Petri kor	København	130	212	549.050	0	0,00			37-41	10	212	172	0	
Rytmask Center/Den Rytmaskiske børneskole	København	523	1.414	549.050	1.651.569	1.168		2.676.687	30	18	144	769	26	457
Institut Sankt Joseph	København	30	10		0	0,00		80.000	30	0	0	0	0	
Bordings Kulturforening	København	90	200	549.050	88.000	440,00		705.000	31	15	100	50	0	
Zahles Gymnasium	København	384	720	549.050	0	0,00		2.044.000	36	9	157	145	2	
Den lille musikskole	København			549.050						907				
Henrik Goldschmidts musikskole	København	11	45	549.050	0	0,00		7.250	38			45	6	
Børnekulturhuset Amar	København	1.219	1.289	549.050	178.850	745,50	kr. 13.800,00	122.895	27	21	656	43	11	1.118

Det har desværre ikke været muligt, at få tal fra Københavns lille musikskole, Ingrid Jøpersens grund og gymnasieskole og Suzuki instituttet

Ud af Bordings Kulturforenings samlede tilskud på 88.000 kr., går ca. 20.000 kr. til musikundervisning.

Ud af Rytmask Center/ Den Rytmaskiske børneskoles samlede tilskud på 1.651.569 kr. anvendes ca. 1.338.000 kr. til musikundervisning

Henrik Goldschmidts musikskoles elevbetaling er et årligt medlemskontingent på 150 kr. pr. elev.